

Растителнозащитни грижи през юли при зеленчуковите култури

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; гл.ас. д-р Дима Маркова; доц. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в Пловдив
Дата: 06.07.2017 Брой: 7/2017

Падналите интензивни валежи и градушки в началото на юли на места в Дунавската равнина, в централните и североизточни райони на страната (Плевен, Ловеч, Търговище, Разград, Русе) нанесоха значителни щети по узрелите посеви с пшеница, ечемик (полягане на посевите и разпиляване на зърното) и зимна рапица, унищожиха стотици декари със зеленчукови култури.

Оранжерийно производство

Основни вредители за периода

Картофена мана (*Phytophthora infestans*)

Кафяви листни петна (*Alternaria porri* f. sp. *solani*)

Листна плесен (*Fulvia fulva*)

Сиво гниене (*Botrytis cinerea*)

Кубинска мана (*Pseudoperonospora cubensis*)

Брашнеста мана по краставици (*Podosphaera xanthii*)

Брашнеста мана по пипер (*Leveillula taurica* syn. *Oidiopsis taurica*)

Доматен миниращ молец (*Tuta absoluta*)

Оранжевийна белокрылка (*Trialeurodes vaporariorum*)

Памукова листна въшка (*Aphis gossypii*)

Трипсове (*Thrips tabaci*, *Franklinella occidentalis*)

Обикновен паяжинообразуващ акар (*Tetranychus urticae*)

През периода се провеждат интензивни беритби, затова трябва да се подбират ПРЗ с кратки карантинни срокове.

Домати, краставици, пипер

Картофена мана (*Phytophthora infestans*)

Продължава опасността от нападение от тази болест при наличие на висока въздушна влажност. Признаците са воднисти петна с неправилна форма по най-старите листа, покрити от долната страна с рехав белезникав налеп – спороношението на гъбата. По-късно те покафеняват и изсъхват. При силно нападение цялата листна маса може да загине. Петната по листните и плодните дръжки са сухи, тъмнокафяви, а по стъблото - едри и воднисти и го обхващат изцяло. По плодовете те са кафяви, грапави, с лъчиста структура. При висока въздушна влажност по тях се появява рехаво белезникаво спороношение. Обикновено се нападат зелените плодове.

Стратегия за контрол на вредителя

Поддържане на оптимален температурно-влажнен режим. Да не се допуска задържане на капки роса по растенията. При наличие на „критични периоди“ да се извършват предпазни третирания с ПРЗ.

Разрешени продукти за растителна защита

валбон – 180-200 г/дка; верита вг- 0,15%; винкер вг – 200 г/дка; икуейшън про – 0,04%; кариал стар – 60 мл/дка; консенто ск – 200 мл/дка; корсейт 60 вг – 20-30 г/дка; куадрис 25 ск – 0,075%; лието – 40-45 г/дка; манфил 75 вг – 210 г/дка; мелоди компакт 49 вг – 185 г/дка; пенкоцеб 80 вп – 200 г/дка; пенкоцеб 75 вг – 210 г/дка; пергадо мед 27 вг – 500 г/дка; полирам дф – 0,2%; реvus 250 ск – 0,05%; ридомил голд р вг – 500 г/дка; санкоцеб 80 вп – 200 г/дка; синстар 70-80 мл/дка; фортуна глоуб – 200 г/дка;

Кубинска мана (*Pseudoperonospora cubensis*)

Това е заболяване има значение при отглеждане на краставици през цялата вегетация. По горната страна на листата се появяват жълтеникави петна с неправилна форма, ограничени от нерватурата. Във влажно време са воднисти, а долната им повърхност се покрива с рехав

сивовиолетов налеп от спороношението на гъбата. По-късно петната нарастват, сливат се и целият лист прегаря. Болестта може да обхване за кратко време цялото растение и силно да редуцира добива.

Стратегия за контрол на вредителя.

Поддържане на оптимален температурно-влажен режим. Да не се допуска образуването на роса по листата.

Разрешени продукти за растителна защита:

флаш – 03%; верита вг – 0,15%; икуейшън про – 0,04%; инфинито ск – 120-160 мл/дка; корсейт 60 вг – 20-30 г/дка; косайд 2000 вг – 100-155 г/дка; куадрис 25 ск – 0,075%; полирам дф – 180-200 г/дка;

Полско производство

Основни вредители за периода

Болести

Домати, пипер, картофи

Картофена мана по домати и картофи (*Phytophthora infestans*)

Фитофторно гниене по домати (*Phytophthora nicotianae* var. *parasitica*)

Кафяви листни петна по домати, пипер и картофи (*Alternaria porri* f. sp. *solani*)

Мана по пипер (*Phytophthora capsici*)

Столбур (*Phytoplasma*)

Бактерийни струпявания по домати и пипер (*Pseudomonas syringae* pv. *tomato*, *Xanthomonas vesicatoria*, *X. gardneri*)

Краставици, дини, пъпеши

Кубинска мана (*Pseudoperonospora cubensis*)

Брашнеста мана (*Podosphaera xanthii*, *Erysiphe cichoracearum*)

Ъгловати петна (*Pseudomonas syringae* pv. *lachrymans*)

Други зеленчуци

Мана по зеле (*Peronospora parasitica*)

Мана по лук (*Peronospora destructor*)

Неприятели

Домати, пипер, патладжан

Цикада (*Hyalesthes obsoletus*)

Памукова нощенка (*Helicoverpa armigera*)

Зеле

Зелева дървеница (*Eurydema ornata*)

Зелеви бълхи (*Phyllotreta* sp.)

Зелева нощенка (*Mamestra (Baratra) brassicae*)

Бели зелеви пеперуди (*Pieris* spp.)

Зелев молец (*Plutella maculipennis*)

Картофи

Колорадски бръмбар (*Leptinotarsa decemlineata*)

Картофен молец (*Phthorimea operculella*)

Фасул

Фасулев зърнояд (*Acanthoscelides obtectus*)

Болести

Мана по пипер (*Phytophthora capsici*)

В пиперовите посеви се появяват единични растения или групички, които увяхват и скоро загиват. По тях се установява загниване на кореновата система и тъмно хлътнало петно в областта на кореновата шийка. Обикновено такива растения се наблюдават в ниските места, които се заливат от поливните води, които впоследствие разнасят заразата из целия посев. При обилни валежи през този период се наблюдава нападение и по надземните части на растенията. В основата на разклоненията се наблюдават петна от загинала тъкан, които ги обхващат като пръстен и частта от растението над петното изсъхва. При плодовете патогенът прониква през плодната дръжка, достига до перикарпа и причинява изгниването му. От нападнатите чушки остава само кожата и те имат пергаментоподобен вид.

Стратегия за контрол на вредителя

Включва система от агротехнически мероприятия – подравняване на площите; въвеждане на 3-4 годишно сеитбообръщение; отглеждане на пипера на висока равна леха; да не се използва поливна вода от заразени водоизточници; при поява на първи болни растения местата да се изгарят чрез поливане с 2%-ов разтвор от амониева селитра или меден сулфат. Третиране на посевите с ПРЗ.

Разрешени продукти за растителна защита:

ридомил голд р вг 500 г/дка; ридомил голд мц 68 вг 0,25%.

Краставици, дини, пъпеши

Кубинска мана (*Pseudoperonospora cubensis*)

По горната страна на листата се появяват жълтеникави петна с неправилна форма, ограничени от нерватурата. Във влажно време са воднисти, а долната им повърхност се покрива с рехав сивовиолетов налеп от спороношението на гъбата. По-късно петната нарастват, сливат се и целият лист прегаря. Първите петна обикновено се появяват по най-долните листа, но за кратко време могат да обхванат цялото растение.

Стратегия за контрол на вредителя.

Редовно обследване на посевите. Профилактични третирания с ПРЗ при наличие на благоприятни условия.

Разрешени продукти за растителна защита:

алиет флаш – 0,3%; бордо микс 20 вп - 375-500 г/дка; верита вг – 0,15%; галбен 8 м 65 – 0,25%; дитан дг – 200 г/дка; дитан м-45 – 200 г/дка; икуейшън про – 0,04%; инфинито ск – 120-160 мл/дка; корсейт м дф – 0,3%; корсейт р дф – 0,25%; косайд 2000 вг – 100-155 г/дка; куадрис 25 ск – 0,075%; манкоцеб 80 вп – 0,25%; мелоди компакт 49 вг – 150-185 г/дка; полирам дф – 180-200 г/дка; ридомил голд мц 68 вг – 0,25%; ридомил голд р вг – 500 г/дка; санкоцеб 80 вп – 200 г/дка; тиморекс 66 ек – 0,5%; шампион вп /макс 50 вп /шамп вг – 0,15%.

Мана по зеле (*Peronospora parasitica*)

Болестта вреди по-силно по разсада за ранно производство и по късните посеви. Особено опасна е за семеипроизводството. Първите признаци са поява на хлътнали петна по листата, които от долната страна са покрити с белезникав до пепелявосив налеп с множество спори. По-късно налепът изчезва, а петната прегарят. При възрастните растения най-напред се нападат външните листа на зелките. В семеипроизводните посеви патогенът напада както вегетативните части, така и цветоносите, плодните дръжки и бобовите, откъдето преминава върху семената и ги заразява.

Стратегия за контрол на вредителя

Редовно да се обследват разсадите и посеви за ранно откриване на първите признаци. При разсадите се провеждат профилактични третирания с ПРЗ, при ранните посеви едно третиране е достатъчно след поява на първите петна. В семенните посеви борбата трябва да се води по-интензивно.

Поради наличие на восъчен налеп по зелевите листа, към работните разтвори да се прибавя прилепител

Разрешени продукти за растителна защита:

бордо микс 50 вп – 375-500 г/дка; инфинито ск – 160 мл/дка; ридомил голд р вг – 500 г/дка.

Неприятели

Домати, пипер, патладжан

Зелева нощенка (*Mamestra (Baratra) brassicae*).

Гъсениците правят нагризвания по листата и зелките. След излюпването живеят по долната страна на листата, по-късно изгризват листата без дебелите нерви и навлизат в зелката. Повредените зелки имат неприятна миризма.

Стратегия за контрол на вредителя

Редовни обследвания на площите.

Разрешени продукти за растителна защита.

авант 150 ек 17 мл/дка; алтакор вг 8-10 г/дка; дурсбан 4 ек 100 мл/дка; конфидор енерджи 80 мл/дка; ранер 240 ск 40 мл/дка; амплиго 150 зк 40 мл/дка; суперсект мега 25 мл/дка; суми алфа 5 ек 25 мл/дка; нексид 015 кс 40 мл/дка; карате зеон 15 мл/дка; фюри 10 ек 10 мл/дка; децис 2,5 ек 50-70 мл/дка; дипел 2 x 100 г/дка.

Картофен молец (*Phthorimea operculella*).

Опасен неприятел, който напада листата, стъблата и клубените на растенията. Освен по картофите той нанася повреди и по домати, патладжана и някои плевелни растения. По клубените на картофите издълбава ходове под епидермиса. Обвивката над повредата изсъхва и хлътва. Гъсениците издълбават и зигзаговидни ходове в клубените с различна дълбочина, изпълнени с екскременти. По листата се вгризват близо до централния нерв и ги минират. Силно нападнатите листа увяхват и изсъхват. Гъсениците напускат така повредените листа и навлизат в стъблото, издълбават ходове насочени надолу.

Стратегия за контрол на вредителя.

Редовни обследвания на площите. Третиранията с инсектициди срещу колорадския бръмбар са ефикасни и срещу възрастните на картофения молец.

Разрешени продукти за растителна защита.

кораген 20 ск 12.5-17.5 мл/дка.